

Klimat- och näringslivsdepartementet

Diarienummer **KN2026/01494**

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss av promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor (KN2026/01494)

Remissinstansens remissvar

Sandvikens kommun lämnar härmed svar på Klimat- och näringslivsdepartementets remiss av promemorian Energiplanering i kommuner och regioner och en mer energieffektiv offentlig sektor, diarienummer KN2026/01494.

För Sandvikens kommun lämnas remissvar av kommunstyrelsen. Kommunens diarienummer för ärendet är KS2026/427.

Generellt ställningstagande

Sandvikens kommun ställer sig negativ till promemorians förslag på utformning av nya regler, men ser i grunden positivt på en utveckling av regelverket för energiplanering i kommuner och regioner.

Förutsättningarna för robust och resurseffektiv energiplanering i kommuner och regioner behöver stärkas. Samtidigt måste lagstiftningen ge kommunerna (och regionerna) möjlighet att anpassa energiplaneringen, samt övriga områden som berörs i promemorian, i omfattning och detaljeringsgrad utifrån de lokala förutsättningarna och behoven.

Det kommer även att krävas mer tid för att implementera nya regler, tillskott av statliga pengar till kommuner och regioner för utökade ambitioner, samt nationellt stöd i form av vägledning, metodstöd och kompetens.

Synpunkter på promemorian och ingående förslag

1. Ökad administration samt brist på resurser

Förslagen i promemorian kommer att innebära en stor utökning av kommunens administration. Detta kommer att kräva resurser som i nuläget saknas, vilket är något som inte lyfts eller tas hänsyn till i tillräcklig utsträckning.

- **Kompetens:**
 - a. Kommunen saknar för närvarande personal med den kompetens som förslagen kräver. Personal med kombinerad kompetens inom bland annat områden som upphandling/anskaffning, byggnation, energi och miljö.
 - b. Rekrytering av ny personal riskerar att bli mycket svår då den kompetens som behövs troligen inte är lätt att få tag på – dessutom om detta ska ske i direkt konkurrens med samtliga kommuner och regioner på arbetsmarknaden.
 - c. Det är tidskrävande att rekrytera personal och det tar även lång tid för ny personal och organisationen att komma i gång med nya arbetssätt.
- **Kostnader:** kommunen behöver tillskott av ekonomiska medel för att bekosta de åtgärder och den ytterligare personal som krävs.

2. Begränsning av konkurrens och lokalt företagande

Att ställa alltför långtgående krav på exempelvis energieffektivitet riskerar att begränsa konkurrensen på marknaden när kommunen ska göra upphandlingar. Det kan innebära att endast större företag kommer ha möjlighet att svara upp mot de utökade kraven, vilket kan utgöra orimliga hinder för mindre, samt lokalt etablerade, företag.

Detta kan då i förlängningen leda till att möjligheterna för kommunen att göra bra affärer och upphandla varor och tjänster som på bästa sätt möter de behov som finns.

3. Målkonflikt med vitala kommunala uppgifter och kommunal kompetens

Principen ”energieffektivitet först” bör vara något som är vägledande med utgångspunkt i planeringen, men inte direkt styrande för upphandling. Detta måste kunna tillämpas utifrån ett helhetsperspektiv, beroende på vad som ska upphandlas och i vilken omfattning. Kommunen har en flertalet regelverk, lagar, förordningar och samhällsmål som måste följas och som i många fall riskerar att trängas ut om den främsta avvägningen behöver vara energieffektivitet.

Det måste vara den funktion och nytta som upphandlad vara eller tjänst ska uppnå för att bemöta samhällets behov, kommunens uppdrag och den kommunala kompetensen som går främst – men där energieffektivitet bör vara vägledande.

Att ställa långtgående krav på energieffektivitet vid uppföljning innebär en omfattande komplexitet både i vad man ska upphandla och sedan följa upp och kontrollera under avtalets gång. Detta kommer kräva kompetens och resurser som inte är rimliga sett till kommunens uppdrag att anskaffa varor och tjänster på ett ekonomiskt fördelaktigt sätt.

4. För kort tid för implementering och anpassning av kommunal verksamhet

Det är inte rimligt att nya regler, lagar och förordningar rörande kommuners och regioners energiplanering ska börja gälla redan under 2027. Det finns inte realistiska möjligheter för att kunna implementera detta med så kort framförhållning – dessutom i avsaknad av ytterligare pengar, kompetens och

vägledning. En betydligt längre införandetid kommer att behövas för att ge kommuner och regioner möjlighet och förutsättningar för att kunna tillämpa nya regelverk.

5. Hyra av lokaler omfattas inte av LOU

En viktig invändning är promemorians förslag om offentliga sektorns inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader vad gäller hyra av byggnader eller lokaler.

Förslaget inom detta område tar inte hänsyn till – eller har helt missat det så kallade hyresundantaget inom lag och offentlig upphandling (LOU). Se LOU 3 kap. Undantag från lagens tillämpningsområde, Särskilda undantag från tillämpningsområdet, Förvärv av fastighet m.m. ”19 § Denna lag gäller inte för kontrakt som avser förvärv av fastighet, arrenderätt, hyresrätt, bostadsrätt, tomträtt, servitutsrätt eller någon annan rätt till fastighet.

Med fastighet avses här det som enligt jordabalken utgör eller tillhör en fastighet. Det som gäller för fastighet gäller också för befintlig byggnad som tillhör någon annan än ägaren till jorden liksom sådana tillhör till byggnaden som avses i 2 kap. 2 och 3 §§ jordabalken, om de tillhör byggnadens ägare.”

Promemorians förslag inom området måste ses över och omarbetas.

6. Tydligare krav på nätföretag och stora elanvändare

För att kommunens kartläggning ska kunna bidra till faktisk nätutbyggnad behöver förslaget ha tydligare krav på informationsdelning från nätföretag och stora elanvändare. Det behöver finnas en koppling mellan kommunala energiplaner och nätföretagens investeringsplaner.

Kommunens energiplan behöver i högre utsträckning påverka och utgöra underlag till nationella och regionala nättäktörers prioriteringar och nätutvecklingsplanering. Då kan kommunernas identifierade behov leda till faktiska investeringar i elnätet.

Nationella och regionala nättäktörer bör sedermera kunna redovisa hur kommunernas energi- och effektprognoser har påverkat deras nätutvecklingsplaner, investeringsprioriteringar och tidplaner.

7. Behov av stöd till kommuner och regioner för arbete med energiplanering

Det bör tas fram tydlig nationell vägledning, metodstöd och praktiska exempel för hur kommunerna ska

- utforma energiplaner,
- integrera energiplaneringen i översiktsplanering och annan fysisk planering,
- analysera framtida energi- och effektbehov
- samordna energiplanering med arbete inom klimtanpassning och klimatomställning,
- inhämta och sammanställa företagens uppgifter om energi- och effektbehov, såväl nuvarande som framtida. En fungerande

sekretesshantering även är en förutsättning för att företagen ska känna förtroende för att lämna tidiga och tillförlitliga uppgifter.

8. Tolkning av EU:s energieffektiviseringsdirektiv

Promemorians skrivning om när principen om energieffektivitet först ska tillämpas riskerar att tolkas annorlunda än motsvarande bestämmelse i EU:s energieffektiviseringsdirektiv. Bestämmelsen bör därför ses över för att säkerställa överensstämmelse med direktivet och undvika framtida tillämpningsproblem.